

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ Й ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ
КАФЕДРА СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ ІМЕНІ ПРОФЕСОРА О.МІШУКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри
слов'янської філології та
світової літератури
імені проф. О.Мішукова
протокол №2 від 07.09. 2020 р.
В.о. завідувачки кафедри

Рита ГЛАДКОВА

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Вступ до літературознавства

Освітня програма «Філологія (Прикладна лінгвістика)»
Спеціальність 035 Філологія
Спеціалізація 035.10 Філологія (Прикладна лінгвістика)
Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Херсон 2020

Назва освітньої компоненти	Вступ до літературознавства
Викладач (i)	Висоцький А.
Посилання на сайт	http://www.kspu.edu/About/Faculty/IForeignPhilology/ChairRusLangGenLing/MethodicInventory.aspx
Контактний тел.	0552326758
E-mail	VLukashuk@ksu.ks.ua
Графік консультацій	Вівторок, 14.00 – 15.00 (або за призначеним часом)

1. Анотація курсу

Курс спрямований на формування компетенцій, що вони нададуть студентові можливість самостійно здійснювати наукову, науково-педагогічну й науково-просвітницьку діяльність в обраному літературознавчому напрямку, на розширення й поглиблення знань студентів про базові положення поетологічної, семантичної та структурної систем художньої літератури в синхронії та діахронії, на засвоєння складних і спірних проблем сучасної філологічної науки.

2. Мета та завдання курсу

Мета: формування базового уявлення про основні поняття і категорії літературознавства, забезпечення основи для глибокого розуміння як літературного процесу в цілому, так і окремих творів художньої літератури, підготовка майбутніх фахівців-філологів до свідомого, творчого підходу в одному з основних аспектів майбутньої професійної діяльності.

Завдання: *методичні*: формування у студентів системи гуманітарних понять, які становлять етико-естетичний компонент мистецтва; формування основних теоретико-літературних понять як умови повноцінного сприйняття, аналізу й оцінки художнього твору; закріплення базових літературознавчих знань задля майбутнього здійснення науково-дослідницької та науково-методичної роботи; осмислення літератури як особливої форми освоєння культурних традицій; опанування студентами основних категорій стилістики, поетики, метрики; вивчення закономірностей літературного процесу та художньої специфіки провідних літературних течій, напрямків; *пізнавальні*: поглиблювати літературознавчу освіту студентів-словесників, систематизувати відомості з теорії та історії літератури; дати студентам наукове знання фактів і явищ світового письменства; ознайомити майбутніх фахівців із досягненнями сучасного літературознавства у вивчені напрямів, стилів, жанрових модифікацій та ін.; дати уявлення про специфіку літератури, загальні закономірності та етапи розвитку; *практичні*: вдосконалювати у студентів навички самостійної навчальної та науково-дослідницької роботи, опрацювання наукової літератури; розвивати й надалі навички літературознавчого аналізу на різних рівнях (проблемно-тематичному, структурно-композиційному та ін.); виробляти у студентів уміння досліджувати способи і прийоми типізації та індивідуалізації характерів, своєрідність композиції та сюжету, мову художніх творів і особливості віршування, аналізувати драматичні, поетичні та прозові тексти, порівнювати їх із творами різних жанрів, сприяти закріпленню навичок аналізу літературного твору; навчати студентів послуговуватися відповідними термінами;

формувати у студентів навички підготовки доповідей, публічних виступів, уміння брати участь у творчих дискусіях, вдосконалювати навички самостійної навчальної і науково-дослідної роботи; готовити студентів до практичної роботи в загальноосвітній школі.

3. Програмні компетентності та результати навчання

Мета й завдання вивчення курсу реалізуються через формування інтегральних, **загальних і фахових компетентностей**.

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі лінгвістики та інформаційних технологій в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

Фахові компетентності

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 5. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до ХХІ століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

Очікувані результати навчання:

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності

ПРН 13. Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціалізації)

4. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів / годин	Лекції (год.)	Практичні заняття (год.)	Самостійна робота (год.)
3 / 90	20	20	50

5. Ознаки курсу

Рік викладання	Семestr	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язкова / вибіркова компонента
1-й	1-й	014. 02 Середня освіта (мова і література російська) 014. 02 Середня освіта (мова і література англійська) 035 Філологія (германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська)	1-й	Обов'язкова

6. Технічне й програмне забезпечення / обладнання

Вивчення курсу не потребує використання особливого програмного забезпечення, крім загальновживаних програм і операційних систем.

7. Політика курсу

«Вступ до літературознавства» – курс, який посідає важливе місце в системі підготовки філологів, оскільки він містить ту інформацію з літературознавства, без якою неможливо вивчати жодну дисципліну літературознавчого циклу. Для успішного складання підсумкового контролю з дисципліни студентам рекомендується своєчасне узазначеному обсязі виконання видів робіт, передбачених курсом. Контроль знань студентів здійснюється на семінарських заняттях, під час виконання завдань з підготовки до них, а також у вигляді письмових робіт у семестру, залику.

8. Схема курсу

Тиждень, дата, години (вказується відповідно до розкладу навчальних занять)	Тема, план	Форма навчального заняття, кількість годин (аудиторної та самостійної роботи)	Список рекомендованих джерел (за нумерацією розділу 11)	Завдання	Максимальна кількість балів

Модуль 1. Література як вид мистецтва. Зміст і форма літературного твору				
Тиждень А (лекційний) 14 - 18. 09. 20, академічних годин – 2	<p>Тема 1: <i>Вступ.</i> <i>Літературознавство як наука</i></p> <p>1. Літературознавство як одна з філологічних дисциплін. Характеристика кола питань, які вивчає літературознавство. Розподіл сучасного літературознавства на три провідні галузі: теорію літератури; історію літератури; літературну критику. Мета і завдання визначених галузей літературознавства.</p> <p>2. Теорія літератури як галузь, що досліджує, узагальнює і систематизує літературознавчі поняття. Історія літератури як галузь, що досліджує художню літературу в історичному аспекті від її зародження до сучасності. Розподіл історії літератури кожного народу на декілька періодів. Літературна критика як галузь, що дає ідейно-естетичну оцінку творам сучасності. Визначення літературною критикою місця як окремого твору так і спадщини письменника в літературному процесі епохи, розкриття позитивних і негативних рис художніх творів.</p> <p>3. Тісний зв'язок між теорією літератури, історією</p>	<p>Лекція № 1. <i>Вступ.</i> <i>Літературознавство як наука</i> (2 год. та 2 год.).</p>	<p>1. Білоус П., Левченко Г. Вступ до літературознавства. – К., 2012.</p> <p>2. Введение в литературоведение: Хрестоматия /Под. ред. Николаева П. – М., 1988.</p> <p>3. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Загальне літературознавство. – Рівне, 1998.</p> <p>4. Моклиця М. Основи літературознавства. – Тернопіль, 2002.</p> <p>5. Ткаченко А. Мистецтво слова. Вступ до літературознавства. – К., 1998.</p>	

	<p>літератури і літературною критикою. Використання кожною з зазначених дисциплін здобутків двох інших.</p> <p>4. Допоміжні літературознавчі дисципліни. Зв'язок літературознавства з іншими науковими дисциплінами.</p>				
Тиждень Б 21 - 25. 09. 20, академічних годин – 2	<p>Тема 2: <i>Література як мистецтво слова.</i></p> <p>1. Класифікації видів мистецтва за різними ознаками. Розподіл мистецтв на просторові, часові та синтетичні.</p> <p>2. Відмінність видів мистецтв за матеріалом, в якому виконані їх твори. Переваги і недоліки матеріалів різних видів мистецтв.</p> <p>3. Слово, як найбільш гнучкий матеріал. Література в широкому і вузькому розумінні терміна.</p> <p>4. Художня література як одна з форм суспільної свідомості.</p>	<p>Лекція № 2. <i>Література як мистецтво слова</i> (2 год. та 2 год.).</p>	<p>1. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури. – К., 2001.</p> <p>2. Моклиця М. Основи літературознавства. – Тернопіль, 2002.</p> <p>3. Перкінс Д. Чи можлива історія літератури? – К., 2005.</p> <p>4. Томашевский Б. Теория литературы. Поэтика. - М., 1999.</p> <p>5. Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ століття: У 4 кн. – К., 1994.</p>		
Тиждень Б 21 - 25. 09. 20, академічних годин - 2		<p>Семінарське заняття № 1. <i>Література як мистецтво слова</i> (2 год. та 3 год.).</p>	<p>1. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури. – К., 2001.</p> <p>2. Моклиця М. Основи літературознавства. – Тернопіль, 2002.</p> <p>3. Перкінс Д. Чи можлива історія літератури? – К., 2005.</p> <p>4. Сидоренко Г. Як читати і розуміти художній твір. – К., 1988.5.</p> <p>Томашевский Б. Теория литературы. Поэтика. - М., 1999.</p>	<p>Теоретичні питання</p> <p>1. Літературознавство як наука про художню літературу.</p> <p>2. Художня література – одна з форм суспільної свідомості.</p> <p>3. Художня література як вид мистецтва. Класифікації видів мистецтва.</p> <p>4. Художня література серед інших видів мистецтва:</p> <ul style="list-style-type: none"> – література і живопис; – література і музика; – література і театр; – література і кіно тощо. 	5

5. Поняття про художній образ. Класифікація образів.

6. Функції художньої літератури.

Практичні завдання й методичні рекомендації до заняття

1. Законспектувати статтю В. Асмуса «Чтение как труд и творчество» (Асмус В. Чтение как труд и творчество // Введение в литературоведение: Хрестоматія. – М., 1988. - С. 450 - 453) за наступним планом:

- Своєрідність художнього світу, який сприймається читачем
- Дві умови читання твору
- Творча активність читача
- Можливість різних прочитань твору
- Роль перечитування твору

2. Законспектувати працю О. Потебні «Мысль и язык» (Введение в литературоведение: Хрестоматия. – М., 1988. - С. 170 - 173). Подумайте, як пов'язаний внутрішній зміст слова з його зовнішньою формою, яку роль може грати граматична форма слова.

<p>Тиждень А 28.09 - 02.10.20, академічних годин – 2</p>	<p>Тема 3: Літературно-художній образ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення художнього образу. Структура літературно-художнього образу. Внутрішня специфіка структури літературно-художніх образів в залежності від родових ознак твору. 2. Специфіка ліричних, епічних, драматичних образів. 3. Класифікації літературно-художніх образів. 4. Образи індивідуальні, характерні, типові, образомотиви, топоси, архетипи. 5. Макрообрази і мікрообрази у творі. Специфіка образів автора і читача. 	<p>Лекція № 3. <i>Літературно-художній образ</i> (2 год. та 2 год.)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Арутюнова Н. Образ, метафора, символ в контексті життя и культуры // Res philologika. Филологические исследования. – М., 1990. 2. Моклиця М. Вступ до літературознавства. – Луцьк, 2011. 3. Павличко С. Теорія літератури. – К., 2002. 4. Сидоренко Г. Як читати і розуміти художній твір. – К., 1988. 		
<p>Тиждень Б 05 - 09. 10. 20, академічних годин – 2</p>	<p>Тема 4: Зміст і форма літературного твору.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття «форми» і «змісту» у філософії і літературознавстві. Гармонія форми і змісту літературного твору. Художній твір як основна форма буття літератури. 2. Елементи змістової організації літературно-художнього твору: 1) тема; головна і другорядні теми; зовнішня і внутрішня теми літературного твору; 2) проблема (проблематика) твору; 3) ідея; 4) фабула; залежність фабули від родової 	<p>Лекція № 4. <i>Зміст і форма літературного твору</i> (2 год. та 2 год.).</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вступ до літературознавства: Хрестоматія. – К., 1995. 2. Левитан Л., Цилевич Л. Основы изучения сюжета. – Рига, 1990. 3. Левитан Л., Цилевич Л. Сюжет в художественной системе литературного произведения. – Рига, 1990. 4. Літературознавча енциклопедія: У 2 т. – К., 2007. 5. Яус Г. Досвід естетичного сприйняття і літературна герменевтика. – К., 2011. 		
<p>Тиждень Б 05 - 09. 10. 20, академічних годин – 2</p>	<p>Семінарське заняття № 2. <i>Зміст і форма літературного твору</i> (2 год. та 3 год.).</p>	<p>Семінарське заняття № 2. <i>Зміст і форма літературного твору</i> (2 год. та 3 год.).</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури. – К., 2001. 2. Левитан Л., Цилевич Л. Сюжет в художественной системе литературного произведения. – Рига, 1990. 3. Моклиця М. Основи літературознавства. – Тернопіль, 2002. 	<p>Теоретичні питання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття «форми» і «змісту» в філософії і літературознавстві. Гармонія «форми» і «змісту» літературного твору. 	9

<p>Тиждень Б 19 - 23. 10. 20, академічних годин – 2</p>	<p>принадлежності твору; 5) характер; типи характерів; узагальнені і індивідуальні характери; соціально-історичні і загальнолюдські характери; 6) пафос літературного твору; види пафосу.</p>		<p>4. Томашевский Б. Теория литературы. Поэтика. - М., 1999. 5. Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ століття: У 4 кн. – К., 1994.</p>	<p>2. Структура і елементи змісту літературного твору. 3. Тема, ідея, проблема літературного твору.</p> <p>Практичні завдання</p> <p>1. Законспектиувати статтю «Форма и содержание» (Литературный энциклопедический словарь /Под общ. ред. В. Кожевникова, П. Николаева. – М., 1987).</p> <p>2. Визначити елементи змісту в оповіданнях А. Чехова «Про кохання» та Е. Хемінгуея «Кішка під дощем».</p>	
	<p>Семінарське заняття № 3. <i>Зміст і форма літературного твору (продовження)</i> (2 год. та 3 год.).</p>		<p>1. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури. – К., 2001. 2. Левитан Л., Цилевич Л. Основы изучения сюжета. – Рига, 1990.3. Моклиця М. Основи літературознавства. – Тернопіль, 2002. 4. Павличко С. Теорія літератури. – К., 2002. 5. Сидоренко Г. Як читати і розуміти художній твір. – К., 1988. 6. Томашевский Б. Теория литературы. Поэтика. - М., 1999.</p>	<p>Теоретичні питання</p> <p>1. Дія, процесуальність - фактори, що визначають своєрідність художнього світу.</p> <p>2. Конфлікт, колізія. Конфлікт як основна рушійна сила твору.</p> <p>3. Поняття фабули і сюжету.</p> <p>4. Характер. Типи характерів.</p> <p>5. Пафос літературного твору. Види пафосу.</p> <p>Практичні завдання</p> <p>1. Законспектиувати фрагмент з «Лекций з эстетики» Г. Гегеля (одне з джерел: Введение в литературоведение: Хрестоматия. - М., 1988. -</p>	12

С. 280 - 283).

2. Законспектувати працю О. Веселовського «Поетика сюжетов» (одне з джерел: Введение в литературоведение: Хрестоматия. - М., 1988. - С. 285 - 288).

Методичні рекомендації

За фрагментами з «Лекцій з естетики» Г. Гегеля дайте відповіді на такі питання:

- Що Гегель називає колізією?
- Чим конфлікт відрізняється від колізії?
- Як конфлікт сприяє появі дії?

В історичному русі літератури сюжет постає не просто як раз і назавжди дана схема. Як представлене історичне формування сюжетів у праці О. Веселовського «Поетика сюжетов»?

У системі літературознавчих категорій літературний характер посідає особливе місце. Адже якщо література справді є «людинознавством», як казав М. Горький, то літературознавство, розкриваючи сутність літератури, так чи інакше праgne до прояснення цієї

властивості. Ми розпочали вивчення специфіки мистецтва слова з проясненням природи художнього образу і, приступаючи до розгляду літературного характеру, звернемо увагу саме на особливості образу людини, образу-персонажа.

Відома дослідниця Л. Гінзбург у книзі «О літературном герое» (Л., 1979. - С. 5) писала: «Літературным героем писатель выражает свое понимание человека, взятого с некоторой точки зрения, во взаимодействии подобранных писателем признаков».

Літературний характер, як і будь-який художній образ, «зроблений», змодельований автором. Життєподібність персонажів у реалістичних творах - результат кропіткої роботи письменника, тривалого історичного розвитку образу людини в літературі та мистецтві в цілому.

Подумайте, яким чином відбувається створіння образу-людини? Чим відрізняється створений

				образ від прототипу?	
Тиждень А 12 - 16. 10. 20, академічних годин – 2	<p>Тема 5: <i>Структура художнього твору.</i></p> <p>1. Композиція літературного твору. Сюжетні і позасюжетні елементи твору.</p> <p>2. Портрет в художньому творі.</p> <p>3. Образ-персонаж і прийоми його створення.</p> <p>4. Образ-інтер'єр і його функції у творі.</p> <p>5. Світ речей у літературному творі.</p> <p>6. Пейзаж в художньому творі, його види і функції.</p> <p>7. Оповідні інстанції: образ автора, оповідач, розповідач, ліричний герой.</p> <p>8. Час і простір у літературно-художньому творі. Властивості художнього часу й простору. Можливості художніх часу й простору в епосі, драмі й ліриці. Абстрактний і конкретний час і простір. Образи часу.</p> <p>9. Психологізм. Характерні ознаки психологізму. Можливості літературних родів для розкриття внутрішнього світу людини.</p>	<p>Лекція № 5. <i>Структура художнього твору</i> (2 год. та 2 год.)</p>	<p>1. Домбровський В. Українська стилістика і ритміка. Українська поетика. - Дрогобич, 2008.</p> <p>2. Качуровський І. Генерика і архітектоніка. – К., 2005.</p> <p>3. Левитан Л., Цилевич Л. Сюжет в художественной системе литературного произведения. – Рига, 1990.</p> <p>4. Манн Ю. Автор и повествование // Известия АН СССР. Серия литературы и языка. - 1991. - Т. 50. - № 1.</p>		
Тиждень А 26 - 30. 10. 20, академічних годин – 2	<p>Семінарське заняття № 4. <i>Структура художнього твору</i> (2 год. та 3 год.).</p>	<p>1. Бонецкая Н. «Образ автора» как эстетическая категория // Контекст-1985. Литературно-критические исследования. – М., 1986.</p> <p>2. Вступ до літературознавства: Хрестоматія. – К., 1995.</p> <p>3. Левитан Л., Цилевич Л. Основы изучения сюжета. – Рига, 1990.</p> <p>4. Літературознавча енциклопедія: У 2 т. – К., 2007.</p> <p>5. Манн Ю. Автор и повествование // Известия АН СССР. Серия литературы</p>	<p>Теоретичні питання</p> <p>1. Композиція літературного твору.</p> <p>2. Сюжетні і позасюжетні елементи твору.</p> <p>3. Портрет у художньому творі. Різновиди портрету. Місце й функціональні можливості портрету в творі.</p> <p>4. Образ-персонаж і</p>	12	

Тиждень Б 02 - 06. 11. 20, академічних годин – 2	Форми психологічного зображення. Основні прийоми психологічного зображення.		<p>и языка. - 1991. - Т. 50. - № 1.</p> <p>6. Мешкова Л. Авторская позиция в современной прозе (Теоретический аспект) // Филологические науки. - 1988. - № 3.</p>	<p>прийоми його створення.</p> <p>5. Образ-інтер'єр і його функції у творі.</p> <p>6. Світ речей у літературному творі.</p> <p>Практичне завдання</p> <p>Виписати у зошит і проаналізувати за поемою М. Гоголя «Мертві душі» портрети Манилова і Собакевича, інтер'єри Коробочки і Ноздрюва.</p>	
	<p>Семінарське заняття № 5.</p> <p><i>Структура художнього твору</i> (продовження) (2 год. та 3 год.).</p>		<p>1. Білоус П., Левченко Г. Вступ до літературознавства. – К., 2012.</p> <p>2. Введение в литературоведение: Хрестоматия /Под. ред. Николаева П. – М., 1988.</p> <p>3. Галич О., Назарець В., Васильєв С. Загальне літературознавство. – Рівне, 1998.</p> <p>4. Манн Ю. Автор и повествование // Известия АН СССР. Серия литературы и языка. - 1991. - Т. 50. - № 1.</p> <p>5. Мешкова Л. Авторская позиция в современной прозе (Теоретический аспект) // Филологические науки. - 1988. - № 3.</p> <p>6. Моклиця М. Основи літературознавства. – Тернопіль, 2002.</p> <p>7. Ткаченко А. Мистецтво слова. Вступ до літературознавства. – К., 1998.</p> <p>8. Яус Г. Досвід естетичного сприйняття і літературна герменевтика. – К., 2011.</p>	<p>Теоретичні питання</p> <p>1. Пейзаж у художньому творі. Функції пейзажу в творі. Пейзаж у ліриці, епосі й драмі. Типологія пейзажу.</p> <p>2. Час і простір у літературно-художньому творі. Властивості художнього часу й простору. Можливості художніх часу й простору в епосі, драмі й ліриці. Абстрактний і конкретний час і простір. Образи часу.</p> <p>3. Психологізм. Характерні ознаки психологізму. Можливості літературних родів для розкриття внутрішнього світу людини. Форми психологічного зображення. Основні прийоми психологічного</p>	12

				зображення. 4. Оповідні інстанції: образ автора, оповідач, розповідач, ліричний герой. Автор і його ставлення до персонажів.	
--	--	--	--	---	--

Модуль 2. Основи віршування. Літературний розвиток

<p>Тиждень Б 19 - 23. 10. 20, академічних годин – 2</p> <p>Тиждень А 09 - 13. 11. 20, академічних годин – 2</p>	<p>Тема 6: <i>Роди і жанри літератури. Епічний рід літератури.</i></p> <p>1. Поділ літератури на роди. 2. Історія розвитку літературних родів. 3. Поняття про жанр. Жанр і рід. 4. Зміна жанрів в літературному процесі. 5. Генезис і родові ознаки епосу. 6. Основні епічні жанри.</p>	<p>Лекція № 6. <i>Роди і жанри літератури</i> (2 год. та 2 год.).</p>	<p>1. Іванишин В. Нариси з теорії літератури. – К., 2010. 2. Кодак М. Поетика як система. - К., 2010. 3. Чернець Л. Литературные жанры. – М., 1982. 4. Шляхова Н. Емоції і художня творчість. - К., 1981. 5. Эсалнек А. Внутрижанровая типология и пути ее изучения. – М., 1988.</p>	<p>Семінарське заняття № 6. <i>Роди і жанри літератури</i> (2 год. та 3 год.).</p>	<p>1. Баррі П. Вступ до теорії: Літературознавство і культурологія. – К., 2008. 2. Денисова Т. Роман і романісти США ХХ століття. – К., 1990. 3. Пахаренко В. Українська поетика. – К., 2009. 4. Тынянов Ю. Литературный факт. – М., 1993. 5. Эсалнек А. Внутрижанровая типология и пути ее изучения. – М., 1988.</p>	<p>Практичні питання</p> <p>1. Поділ літератури на роди. Історія розвитку літературних родів. 2. Поняття про жанр. Жанр і рід. Зміна жанрів в літературному процесі. 3. Епос.</p> <p>Практичні завдання</p> <p>1. Зробити копії схем-таблиць літературних родів і жанрів. (Галич О., Назарець В., Васильєв Є.</p>	8
---	--	--	--	---	---	---	---

Теорія літератури. – К., 2001).

2. Підібрати приклади художніх творів епосу та його основних літературних жанрів.

Методичні рекомендації

Як відрізняються один від одного твори, котрі належать до різних літературних родів, якщо порівняти такі їх рівні:

- 1) художнє мовлення;
- 2) образи-персонажі й образ автора;
- 3) сюжет і конфлікт;
- 4) композиція;
- 5) умови сприйняття читачем.

Які можна виокремити принципи поділу літератури на роди? Чи є цей розподіл на роди непорушним? Які існують явища, що вони синтезують властивості літературних родів? Як ви можете схарактеризувати ліро-епіку, враховуючи вищевикладені параметри?

Подумайте, чи можна в новій і в давній літературах виділити твори, які безпосередньо

				співвідносяться з «чистим» літературним родом? Як саме проявляє себе літературний рід? За якими параметрами можна схарактеризувати жанр? Чи збігатимуться ці параметри з тими, що визначають рід? І в чому різниця?	
Тиждень А 26 - 30. 10. 20, академічних годин – 2	Тема 7: <i>Ліричний рід літератури. Драматичний рід літератури. Міжродові і суміжні жанрові утворення.</i> 1. Генезис і родові ознаки лірики. Проблеми класифікації типів ліричних творів. Жанровий поділ лірики. 2. Жанри ліро-епосу. 3. Генезис і родові ознаки драми. Жанрові типи драми. 4. Художньо документальні жанри літератури. Мемуари, щоденники, епістолярій, автобіографія та ін.	Лекція № 7. <i>Роди і жанри літератури</i> (продовження) (2 год. та 2 год.).	1. Іванишин В. Нариси з теорії літератури. – К., 2010. 2. Кодак М. Поетика як система. - К., 2010. 3. Чернець Л. Литературные жанры. – М., 1982. 4. Шляхова Н. Емоції і художня творчість. - К., 1981. 5. Эсалнек А. Внутрижанровая типология и пути ее изучения. – М., 1988.		
Тиждень Б 16 - 20. 11. 20, академічних годин – 2	Семінарське заняття № 7. <i>Роди і жанри літератури</i> (продовження) (2 год. та 3 год.).	1. Буало Н. Поетичне мистецтво (будь- яке видання). 2. Лессінг Г. Гамбурзька драматургія (будь-яке видання). 3. Моклиця М. Основи літературознавства. – Тернопіль, 2002. 4. Томашевский Б. Теория литературы. Поэтика: Учеб. пособие. - М., 1999. 5. Тынянов Ю. Литературный факт. – М., 1993. 6. Эсалнек А. Внутрижанровая типология и пути ее изучения. – М., 1988.	Теоретичні питання 1. Лірика. 2. Драма. 3. Міжродові і суміжні жанрові утворення. Практичне завдання Підібрати приклади художніх творів лірики й драми та їх основних літературних жанрів. Методичні рекомендації Готуючись до заняття, подумайте, які жанри можна пов'язати з 1) античною культурою; 2) середньовіччям; 3) епохою	10	

				<p>Відродження; 4) бароко; 5) епоховою класицизму; 6) новим часом (XIX - XX - ХХІ ст.).</p> <p>Чи має система жанрів національну своєрідність? Порівняйте:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) жанри романтичної літератури в Англії, Німеччині, Франції, Росії; 2) жанрове розмаїття російської та української літератур другої половини XIX ст. 	
Тиждень Б 02 - 06. 11. 20, академічних годин – 2	<p>Тема 8: <i>Основи віршування.</i></p> <p>1. Вірш і проза. Уявлення про поетичну мову. 2. Метрична система віршування: принципи, поняття стопи, розміру, основні віршовані розміри. 3. Тонічне віршування. 4. Силабічне віршування. 5. Силабо-тонічне віршування, його особливості, розміри. 6. Рима, види рим, типи римування. 7. Строфа.</p>	<p>Лекція № 8. <i>Основи віршування</i> (2 год. та 2 год.).</p>	<p>1. Безпечний І. Теорія літератури. – К., 2009. 2. Ковалев В. Выразительные средства художественной речи. – К., 1985. 3. Моклиця М. Основи літературознавства. – Тернопіль, 2002. 4. Панов М. Ритм и метр в русской поэзии. Статья вторая. Словесный ярус // Поэтика и стилистика. 1988 - 1990. – М., 1991. 5. Ткаченко А. Мистецтво слова. Вступ до літературознавства. – К., 1998. 6. Фролова К. Цікаве літературознавство. – К., 1991.</p>		
Тиждень А 23 - 27. 11. 20, академічних годин – 2		<p>Семінарське заняття № 8. <i>Основи віршування</i> (2 год. та 3 год.).</p>	<p>1. Арутюнова Н. Образ, метафора, символ в контексте жизни и культуры // Res philologika. Филологические исследования. Памяти академика Г. Степанова. – М., 1990. 2. Асеев Н. Родословная поэзии. – М.,</p>	<p>Теоретичні питання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вірш і проза. Уявлення про поетичну мову. 2. Метрична система віршування: принципи, поняття стопи, розміру, 	11

			<p>1990.</p> <p>3. Безпечний І. Теорія літератури. – К., 2009.</p> <p>4. Домбровський В. Українська стилістика і ритміка. Українська поетика. - Дрогобич, 2008.</p> <p>5. Іванишин В. Нариси з теорії літератури. – К., 2010.</p> <p>6. Качурівський І. Генерика і архітектоніка. – К., 2005.</p> <p>7. Ковалев В. Выразительные средства художественной речи. – К., 1985.</p> <p>8. Кодак М. Поетика як система. - К., 2010.</p> <p>9. Комарова А. Метафоры и аллегории в произведениях Шекспира. – Л., 1989.</p> <p>10. Литературная энциклопедия терминов и понятий /Под ред. Николюкина А. - М., 2001.</p> <p>11. Чернец Л. Литературные жанры. – М., 1982.</p> <p>12. Шляхова Н. Емоції і художня творчість. - К., 1981.</p>	<p>основні віршовані розміри.</p> <p>3. Тонічне віршування.</p> <p>4. Силабічне віршування.</p> <p>5. Силабо-тонічне віршування, його особливості.</p> <p>6. Рима, види рим, типи римування. Строфа.</p> <p>Практичне завдання</p> <p>Записати у зошит приклади тонічного, силабічного вірша, силабо-тонічного (всіх п'яти його розмірів); приклади білого вірша, вільного вірша, верлібру.</p> <p>Методичні рекомендації</p> <p>Ознайомлення з основами віршознавства необхідно розпочинати з уточнення понять. Як допомогу можна використовувати будь-який підручник чи довідкову літературу. Необхідно з'ясувати, що віршування як явище літературної творчості спирається на особливості мови. У більшості випадків ритмізація мовлення відбувається шляхом використання властивостей словесного наголосу та його розташування. Різні мови світу мають різний тип</p>
--	--	--	---	---

наголосу.
Як відомо, тонічне віршування вимагає наявності в кожному вірші певної кількості наголошених складів, не регламентуючи використання ненаголошених. Силабо-тонічний же вірш складається зі стоп, причому обов'язково однорідних.

I силабо-тонічна система, і тонічна активно використовуються в поетичній практиці, нездоланих кордонів між ними немає. Своєрідне проміжне явище - дольник.

Практичне визначення розмірів і типів вірша може проводитись у такій послідовності.

1. Уважне читання чи промовляння віршів з виокремленням ритмічних відрізків та розстановкою наголосів.

2. Складання схеми чергування наголошених і ненаголошених складів.

3. Складання схеми з однією з існуючих систем віршування, типом вірша.

				<p>4. Опис вірша згідно з принципами даної системи:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) для тонічного вірша - визначення кількості наголосів, складів у кожному вірші, закономірностей чергування віршів з різною кількістю наголосів; b) для силабічного вірша - визначення кількості складів, розташування цезури; c) для метричного - визначення розміру, розташування цезури; d) для силабо-тонічного - визначення типу стоп, їхньої кількості (визначення розміру), ритмічного розмаїття вірша (паузи, інтонації, іпостасу - заміна основної стопи стопою іншого типу).
--	--	--	--	--

<p>Тиждень Б 16 - 20. 11. 20, академічних годин – 2</p>	<p>Тема 9: <i>Літературний розвиток.</i></p> <p>1. Поняття про літературний процес, його складові. 2. Літературні напрямки і течії. Історична динаміка напрямків в літературі. 3. Бароко, класицизм, сентименталізм як художні напрями. 4. Романтизм і реалізм як художні методи і напрями. 5. Модернізм. Символізм. Акмеїзм. Футуризм. Імажинізм. Експресіонізм. Імпресіонізм. Сюрреалізм. Екзистенціалізм. 6. Соціалістичний реалізм.</p>	<p>Лекція № 9. <i>Літературний розвиток</i> (2 год. та 2 год.).</p>	<p>1. Білоус П., Левченко Г. Вступ до літературознавства. – К., 2012. 2. Введение в литературоведение: Хрестоматия /Под. ред. Николаева П. – М., 1988. 3. Галич О., Назарець В., Васильєв С. Загальне літературознавство. – Рівне, 1998. 4. Клюге Р. О русском авангарде, философии Ницше и социалистическом реализме // Вопросы литературы. - 1990. - № 9. 5. Модернизм: Анализ и критика основных направлений. - М., 1987. 6. Моклиця М. Основи літературознавства. – Тернопіль, 2002. 7. Ткаченко А. Мистецтво слова. Вступ до літературознавства. – К., 1998.</p>		
<p>Тиждень Б 30.11. - 04.12.20, академічних годин – 2</p>		<p>Семінарське заняття № 9. <i>Літературний розвиток</i> (2 год. та 3 год.).</p>	<p>1. Білоус П., Левченко Г. Вступ до літературознавства. – К., 2012. 2. Введение в литературоведение: Хрестоматия /Под. ред. Николаева П. – М., 1988. 3. Галич О., Назарець В., Васильєв С. Загальне літературознавство. – Рівне, 1998. 4. Літературознавчий словник-довідник. – К., 1997.</p>	<p>Теоретичні питання</p> <ol style="list-style-type: none"> Поняття про літературний процес, його складові. Традиції і новаторства як рушійна сила літературного розвитку. Генезис мови художньої літератури, зміна жанрів, методів, стилів. <p>Практичне завдання</p> <p>Записати в зошит приклади традиційного та новаторського в літературі, їхньої взаємодії.</p>	<p>10</p>

<p>Тиждень Б 30.11. - 04.12.20, академічних годин – 2</p>	<p>Тема 10: Сучасний літературний процес.</p> <p>1. Постмодернізм та історія літератури. 2. Ознаки новітнього літературного процесу. 3. Жанровий спектр сучасної літератури.</p>	<p>Лекція № 10. <i>Сучасний літературний процес</i> (2 год. та 2 год.).</p>	<p>1. Білоус П. Вступ до літературознавства. - К., 2011. 2. Борев Ю. Эстетика. - Смоленск, 1997. - Т. 2. 3. Вступ до літературознавства: Хрестоматія. – К., 1995. 4. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Загальне літературознавство. – Рівне, 1998. 5. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури. – К., 2001. 6. Кузьменко В. Словник літературознавчих термінів. – К., 1997. 7. Литературная энциклопедия терминов и понятий /Под ред. Николюкина А. - М., 2001. 8. Літературознавчий словник-довідник. – К., 1997. 9. Моклиця М. Основи літературознавства. – Тернопіль, 2002. 10. Ткаченко А. Мистецтво слова. Вступ до літературознавства. – К., 1998.</p>		
<p>Тиждень А 07. - 11. 12. 20, академічних годин – 2</p>		<p>Семінарське заняття № 10. <i>Літературний розвиток</i> (продовження) (2 год. та 3 год.).</p>	<p>1. Моклиця М. Основи літературознавства. – Тернопіль, 2002. 2. Наливайко Д. Искусство: направления, течения, стили. – К., 1985. 3. Ткаченко А. Мистецтво слова. Вступ до літературознавства. – К., 1998. 4. Яценко М. Романтизм як художній напрям в українській літературі // Українська мова і література в школі. - 1989. - № 2.</p>	<p>Теоретичні питання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Літературні напрями і течії. Бароко, класицизм, сентименталізм як художні методи та напрями. 2. Романтизм і реалізм як художні методи та напрями. 3. Модернізм. Символізм. Акмеїзм. Футуризм. Імажинізм. Експресіонізм. Імпресіонізм. 4. Сюрреалізм. Екзистенціалізм. Соціалістичний реалізм. 5. Провідні тенденції 	<p>11</p>

				сучасного літературного розвитку.	
--	--	--	--	-----------------------------------	--

9. Форма (метод) контрольного заходу та вимоги до оцінювання програмних результатів навчання

9.1. Модуль 1. Література як вид мистецтва. Зміст і форма літературного твору (50 балів).

Форма (метод) контрольного заходу, критерії оцінювання та бали

Аудиторна робота (семінарське заняття). Доповідь. Оцінка «9 балів» ставиться, якщо студент повністю розкриває зміст питання, вільно володіє матеріалом, застосовує теоретико-літературні знання та свідомо вживає літературознавчі терміни, проявляє навички аналізу, показує знання художнього тексту, наводить приклади та цитати, використовує творчий підхід у відповідях на питання, що їх ставить викладач. Оцінка «8 балів» ставиться, якщо студент повністю розкриває зміст питання, вільно володіє матеріалом, іноді вживає літературознавчі терміни, проявляє навички аналізу, показує знання художнього тексту, наводить приклади та цитати, але студенту бракує самостійного мислення та творчого підходу у відповідях на питання, що їх ставить викладач. Оцінка «7 балів» ставиться, якщо студент недостатньо повно розкриває зміст питання, не досить вільно володіє матеріалом, використовує елементи аналізу, показує знання художнього тексту, наводить приклади та цитати, але не завжди може дати логічну і послідовну відповідь на питання викладача. Оцінка «6 балів» ставиться, якщо студент недостатньо повно розкриває зміст питання, не досить вільно володіє матеріалом, нечітко орієнтується в художньому тексті, на силу наводить приклади та цитати, не завжди може дати логічну і послідовну відповідь на питання викладача. Оцінка «6 балів» ставиться, якщо студент дає лише часткову відповідь на питання, показує погане знання теоретичного матеріалу, нечітко орієнтується в художньому тексті, на силу наводить приклади та цитати, не може дати логічну і послідовну відповідь на питання викладача. Оцінка «3 - 5» ставиться, якщо студент не дає відповіді на питання, не знає теоретичного матеріалу, не орієнтується в художньому тексті, не може навести приклади та цитати, не відповідає на питання викладача або відмовляється від відповіді.

Самостійна робота. Конспект підготовки до заняття. Конспект самостійно опрацьованого матеріалу. Оцінка «12 балів» ставиться, якщо зміст конспекту безпосередньо відповідає плану семінарського (самостійного) заняття, повністю розкриває тему та містить ґрунтовні відповіді на питання плану; при підготовці використовується декілька джерел, присутні посилання на теоретико-літературні джерела, концепції авторитетних дослідників, розкрито зміст нових літературознавчих термінів; проявлено навички аналізу, показано знання художнього тексту, наведено приклади та цитати, використано творчий підхід у відповідях на питання; систематизовано та логічно викладено матеріал. Оцінка «11 – 10 балів» ставиться, якщо зміст конспекту безпосередньо відповідає плану семінарського (самостійного) заняття, повністю розкриває тему та містить ґрунтовні відповіді на питання плану; при підготовці використовується декілька джерел, присутні посилання на теоретико-літературні джерела, розкрито зміст нових літературознавчих термінів; проявлено навички аналізу, показано знання художнього тексту, наведено приклади та цитати; недостатньо систематизовано та логічно викладено матеріал. Оцінка «9 балів» ставиться, якщо зміст конспекту безпосередньо відповідає плану семінарського (самостійного) заняття, не повністю розкриває тему, містить не досить ґрунтовні відповіді на питання плану; при підготовці використовується декілька джерел, розкрито зміст нових

літературознавчих термінів; використано елементи аналізу, показано знання художнього тексту, наведено приклади та цитати; викладення матеріалу недостатньо структуровано та логічно. Оцінка «8 балів» ставиться, якщо зміст конспекту не зовсім відповідає плану семінарського (самостійного) заняття, не повністю розкриває тему, містить не досить ґрутові відповіді на питання плану; при підготовці використовується лише одне джерело, не розкрито зміст нових літературознавчих термінів; відсутні елементи аналізу, показано слабкі знання художнього тексту, немає прикладів та цитат; викладення матеріалу недостатньо структуровано та логічно. Оцінка «7 балів» ставиться, якщо зміст конспекту не відповідає плану семінарського (самостійного) заняття, частково розкриває тему, містить поверхові відповіді на питання плану, відсутні відповіді на деякі питання; при підготовці використовується лише одне джерело; відсутні визначення нових літературознавчих термінів; відсутні елементи аналізу, не показано знання художнього тексту, немає прикладів та цитат; матеріал викладено нелогічно та непослідовно. Оцінка «6 балів» ставиться за умови відсутності конспекту або якщо зміст конспекту не відповідає плану семінарського (самостійного) заняття, не розкриває тему, містить поверхові відповіді на питання плану або не містить їх; при підготовці використовується лише одне джерело; відсутні визначення нових літературознавчих термінів; не показано знання художнього тексту, немає прикладів та цитат; матеріал викладено нелогічно та непослідовно.

Модульний контроль. Письмова контрольна робота. Оцінка «12 балів» ставиться, якщо студент дає чітку відповідь на питання, вільно володіє матеріалом, застосовує теоретико-літературні знання та свідомо вживає літературознавчі терміни, добре орієнтується в художньому тексті і дає відповідь на всі питання. Оцінка «11 - 10 балів» ставиться, якщо студент дає чітку відповідь на питання, вільно володіє матеріалом, застосовує теоретико-літературні знання та свідомо вживає літературознавчі терміни, добре орієнтується в художньому тексті і дає відповідь на 85 – 90 % питань. Оцінка «9 балів» ставиться, якщо студент дає не чітку відповідь на питання, не досить вільно володіє матеріалом, застосовує теоретико-літературні знання, добре орієнтується в художньому тексті і дає відповідь на 75 – 85 % питань. Оцінка «8 балів» ставиться, якщо студент дає не чітку відповідь на питання, не вільно володіє матеріалом, частково застосовує теоретико-літературні знання, не дуже добре орієнтується в художньому тексті і дає відповідь на 65 – 75 % питань. Оцінка «7 балів» ставиться, якщо студент не дає чітку відповідь на питання, погано володіє матеріалом, не застосовує теоретико-літературні знання, слабо орієнтується в художньому тексті і дає відповідь на 50 – 65 % питань. Оцінка «6 балів» ставиться, якщо студент не дає чітку відповідь на питання, погано володіє матеріалом, не застосовує теоретико-літературні знання, не орієнтується в художньому тексті і дає відповідь менш, ніж на 50 % питань.

9.2. Модуль 2. Основи віршування. Літературний розвиток (50 балів).

Форма (метод) контрольного заходу, критерії оцінювання та бали

Аудиторна робота (семінарське заняття). Доповідь. Оцінка «10 балів» ставиться, якщо студент повністю розкриває зміст питання, вільно володіє матеріалом, застосовує теоретико-літературні знання та свідомо вживає літературознавчі терміни, проявляє навички аналізу, показує знання художнього тексту, наводить приклади та цитати, використовує творчий підхід у відповідях на питання, що їх ставить викладач. Оцінка «9 балів» ставиться, якщо студент повністю розкриває зміст питання, вільно володіє матеріалом, іноді вживає літературознавчі терміни, проявляє навички аналізу, показує знання художнього тексту, наводить приклади та цитати, але студенту бракує самостійного мислення та творчого підходу у відповідях на питання, що їх ставить викладач. Оцінка «8 балів» ставиться, якщо студент недостатньо повно розкриває зміст питання, не досить вільно володіє матеріалом, використовує елементи аналізу, показує знання

художнього тексту, наводить приклади та цитати, але не завжди може дати логічну і послідовну відповідь на питання викладача. Оцінка «7 балів» ставиться, якщо студент недостатньо повно розкриває зміст питання, не досить вільно володіє матеріалом, нечітко орієнтується в художньому тексті, на силу наводить приклади та цитати, не завжди може дати логічну і послідовну відповідь на питання викладача. Оцінка «6 балів» ставиться, якщо студент дає лише часткову відповідь на питання, показує погане знання теоретичного матеріалу, нечітко орієнтується в художньому тексті, на силу наводить приклади та цитати, не може дати логічну і послідовну відповідь на питання викладача. Оцінка «5 балів» ставиться, якщо студент не дає відповіді на питання, не знає теоретичного матеріалу, не орієнтується в художньому тексті, не може навести приклади та цитати, не відповідає на питання викладача або відмовляється від відповіді.

Самостійна робота. Конспект підготовки до заняття. Конспект самостійно опрацьованого матеріалу. Оцінка «8 балів» ставиться, якщо зміст конспекту безпосередньо відповідає плану семінарського (самостійного) заняття, повністю розкриває тему та містить грунтовні відповіді на питання плану; при підготовці використовується декілька джерел, присутні посилання на теоретико-літературні джерела, концепції авторитетних дослідників, розкрито зміст нових літературознавчих термінів; проявлено навички аналізу, показано знання художнього тексту, наведено приклади та цитати, використано творчий підхід у відповідях на питання; систематизовано та логічно викладено матеріал. Оцінка «7 балів» ставиться, якщо зміст конспекту безпосередньо відповідає плану семінарського (самостійного) заняття, повністю розкриває тему та містить грунтовні відповіді на питання плану; при підготовці використовується декілька джерел, присутні посилання на теоретико-літературні джерела, розкрито зміст нових літературознавчих термінів; проявлено навички аналізу, показано знання художнього тексту, наведено приклади та цитати; недостатньо систематизовано та логічно викладено матеріал. Оцінка «6 балів» ставиться, якщо зміст конспекту безпосередньо відповідає плану семінарського (самостійного) заняття, не повністю розкриває тему, містить не досить грунтовні відповіді на питання плану; при підготовці використовується декілька джерел, розкрито зміст нових літературознавчих термінів; використано елементи аналізу, показано знання художнього тексту, наведено приклади та цитати; викладення матеріалу недостатньо структуровано та логічно. Оцінка «5 балів» ставиться, якщо зміст конспекту не зовсім відповідає плану семінарського (самостійного) заняття, не повністю розкриває тему, містить не досить грунтовні відповіді на питання плану; при підготовці використовується лише одне джерело, не розкрито зміст нових літературознавчих термінів; відсутні елементи аналізу, показано слабкі знання художнього тексту, немає прикладів та цитат; викладення матеріалу недостатньо структуровано та логічно. Оцінка «4 бали» ставиться, якщо зміст конспекту не відповідає плану семінарського (самостійного) заняття, частково розкриває тему, містить поверхові відповіді на питання плану, відсутні відповіді на деякі питання; при підготовці використовується лише одне джерело; відсутні визначення нових літературознавчих термінів; відсутні елементи аналізу, не показано знання художнього тексту, немає прикладів та цитат; матеріал викладено нелогічно та непослідовно. Оцінка «3 бали» ставиться за умови відсутності конспекту або якщо зміст конспекту не відповідає плану семінарського (самостійного) заняття, не розкриває тему, містить поверхові відповіді на питання плану або не містить їх; при підготовці використовується лише одне джерело; відсутні визначення нових літературознавчих термінів; не показано знання художнього тексту, немає прикладів та цитат; матеріал викладено нелогічно та непослідовно.

Модульний контроль. Письмова контрольна робота. Оцінка «11 балів» ставиться, якщо студент дає чітку відповідь на питання, вільно володіє матеріалом, застосовує теоретико-літературні знання та свідомо вживає літературознавчі терміни, добре орієнтується в художньому тексті і дає відповідь на всі питання. Оцінка «10 балів» ставиться, якщо студент дає чітку відповідь на питання, вільно володіє

матеріалом, застосовує теоретико-літературні знання та свідомо вживає літературознавчі терміни, добре орієнтується в художньому тексті і дає відповідь на 85 – 90 % питань. Оцінка «9 балів» ставиться, якщо студент дає не чітку відповідь на питання, не досить вільно володіє матеріалом, застосовує теоретико-літературні знання, добре орієнтується в художньому тексті і дає відповідь на 75 – 85 % питань. Оцінка «8 балів» ставиться, якщо студент дає не чітку відповідь на питання, не вільно володіє матеріалом, частково застосовує теоретико-літературні знання, не дуже добре орієнтується в художньому тексті і дає відповідь на 65 – 75 % питань. Оцінка «7 балів» ставиться, якщо студент не дає чітку відповідь на питання, погано володіє матеріалом, не застосовує теоретико-літературні знання, слабко орієнтується в художньому тексті і дає відповідь на 50 – 65 % питань. Оцінка «6 балів» ставиться, якщо студент не дає чітку відповідь на питання, погано володіє матеріалом, не застосовує теоретико-літературні знання, не орієнтується в художньому тексті і дає відповідь менш, ніж на 50 % питань.

9.3. Критерії оцінювання за підсумковою формою контролю.

Залік. Загальна оцінка визначається як сума оцінок за виконання всіх обов'язкових видів навчальної роботи. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за навчальну дисципліну, – 100 балів. Оцінка «зараховано 90 - 100 балів, А» ставиться, якщо студент показує всебічне, систематичне, глибоке знання програмного матеріалу; вміє вільно логічно, аргументовано, чітко й стисло давати відповіді на запитання білету й додаткові питання; проявляє творчі здібності в розумінні, викладі й використанні програмного матеріалу; вільно застосовує теоретико-літературні знання для аналізу художніх текстів; засвоїв основну навчальну літературу та ознайомлений з додатковою літературою, рекомендованою програмою. Оцінка «зараховано 82 - 89 балів, В» ставиться, якщо студент показує повні, систематичні знання програмного матеріалу; чітко й стисло дає відповіді на запитання білету; проявляє навички аналізу у викладі й використанні програмного матеріалу; вільно застосовує теоретико-літературні знання для аналізу художніх текстів; засвоїв основну навчальну літературу та ознайомлений з додатковою літературою, рекомендованою програмою. Оцінка «зараховано 74 - 81 бал, С» ставиться, якщо студент показує недостатньо повні, але систематичні знання програмного матеріалу; не чітко дає відповіді на запитання білету; проявляє навички аналізу у викладі й використанні програмного матеріалу; не досить вільно застосовує теоретико-літературні знання; допускає незначні погрішності в аналізі фактів, явищ, процесів; засвоїв основну навчальну літературу та ознайомлений з додатковою літературою, рекомендованою програмою. Оцінка «зараховано 64 - 73 бали, D» ставиться, якщо студент показує недостатньо повні та систематичні знання програмного матеріалу; не чітко дає відповіді на запитання білету; не досить вільно застосовує теоретико-літературні знання; допускає незначні погрішності в аналізі фактів, явищ, процесів; засвоїв основну навчальну літературу; допускає незначні порушення логічної послідовності у викладі матеріалу. Оцінка «зараховано 60 - 63 бали, Е» ставиться, якщо студент показує не повні та поверхові знання програмного матеріалу; має труднощі під час відповіді на запитання білету; погано володіє теоретико-літературними знаннями; допускає значні погрішності у викладенні та характеристиці фактів, явищ, процесів; недостатньо засвоїв основну навчальну літературу; допускає значні порушення логічної послідовності у викладі матеріалу. Оцінка «незараховано 1 - 59 бали, FX» ставиться, якщо студент показує слабкі знання програмного матеріалу; має труднощі під час відповіді на запитання білету; не володіє теоретико-літературними знаннями; допускає грубі помилки у викладенні та характеристиці фактів, явищ, процесів; не засвоїв основну навчальну літературу; відмовляється від відповіді.

10. Список рекомендованих джерел

Основні

1. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. М. Зубрицької. — Львів: Літопис, 1996. — 634 с.
2. Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство і культурологія / Пітер Баррі; пер. з англ. О. Погнайко. — К.: Смолоскип, 2008. — 360 с.
3. Безпечний І. Теорія літератури / Іван Безпечний. — К.: Просвіта, 2009. — 388 с.
4. Біла А. Український літературний авангард: Пошуки, стильові напрямки / Анна Біла. — К.: Смолоскип, 2006. — 464 с.
5. Бланшо М. Простір літератури / Моріс Бланшо; пер. з франц. Л. Кононович. — Львів: Кальварія, 2007. — 272 с.
6. Будний В. Порівняльне літературознавство / В. Будний, М. Ільницький. — К.: ВД «Києво-Могилянська академія», 2008. — 430 с.
7. Гадамер Г.-Г. Герменевтика і поетика / Ганс-Георг Гадамер. — К.: Юніверс, 2001. — 288 с.
8. Галич О. Теорія літератури / О. Галич, В. Назарець, Є. Васильєв; за наук. ред. О. Галича. — К.: Либідь, 2001. — 488 с.
9. Гнатюк М. Іван Франко і проблеми теорії літератури / М. І. Гнатюк. — К.: ВЦ «Академія», 2011. — 240 с.
10. Гундорова Т. Післячорнобильська бібліотека. Український літературний постмодерн / Тамара Гундорова. — К.: Критика, 2005. — 263 с.
11. Домбровський В. Українська стилістика і ритміка. Українська поетика / Володимир Домбровський. — Дрогобич: Відродження, 2008. — 488 с.
12. Еко У. Роль читача. Дослідження з семіотики текстів / Умберто Еко. — Львів: Літопис, 2004. — 364 с.
13. Енциклопедія постмодернізму/за ред. Ч. Е. Вінквіта і В. Е. Тейлора; переклав з англ. В. Шовкун. — К.: Основи, 2003. — 603 с.
14. Зборовська Н. Код української літератури. Проект психоісторії новітньої української літератури: монографія / Ніла Зборовська. — К.: «Академвидав», 2006. — 504 с.
15. Зборовська Н. Психоаналіз і літературознавство / Ніла Зборовська. — К.: Академвидав, 2003. — 392 с.
16. Зубрицька М. Homo Legens: Читання як соціокультурний феномен / Марія Зубрицька. — Львів: Літопис, 2004. — 351 с.
17. Іванишин В. Нариси з теорії літератури / В. П. Іванишин. — К.: ВЦ «Академія», 2010. — 256 с.
18. Качуровський І. Метрика / Ігор Качуровський. — К.: Знання, 1994. — 118 с.
19. Качуровський І. Строфіка / Ігор Качуровський. — К.: Знання, 1994. — 124 с.
20. Качуровський І. Фоніка / Ігор Качуровський. — К.: Знання, 1994. — 128 с.
21. Квіт С. Основи герменевтики / Сергій Квіт. — К.: ВД «Києво-Могилянська академія», 2003. — 192 с.
22. Юнг К. Г. Архетипи і колективне несвідоме: Пер. з нім. Катерина Котюк / Карл Густав Юнг. — Львів: Астролябія, 2012. — 588 с.

Додаткові

23. Левчук Т. Естетика / Т. Левчук, В. Панченко, О. Оніщенко, Д. Кучерюк; за ред. Л. Т. Левчук. — 2-ге вид. — К.: Вища шк., 2005. — 432 с.

24. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. — Чернівці: Золоті літаври, 2001. — 636 с.
25. Література. Теорія. Методологія / упоряд. та наук. ред. Данути Уліцької; пер. з пол. Сергія Яковенка. — К.: ВД «Києво-Могилянська академія», 2006. — 543 с.
26. Літературознавча енциклопедія / Авт.-уклад. Юрій Ковалів: У 2 т. — К.: ВЦ «Академія», 2007. - Т. 1. - 608 с.; Т. 2. - 624 с.
27. Літературознавчий словник-довідник / за ред. Р. Т. Гром'яка, Ю. і. Коваліва, В. і. Теремка. — К.: ВЦ «Академія», 2007. — 752 с.
28. Моклиця М. Основи літературознавства / Марія Моклиця. — Т.: Підручники і посібники, 2002. — 192 с.
29. Наєнко М. К. Історія українського літературознавства і критики / М. К. Наєнко. — К.: ВЦ «Академія», 2010. — 520 с.
30. Наратологічний словник / уклад. О. Ткачук. — Т., 2005. — 184 с.
31. Павличко С. Теорія літератури / Соломія Павличко. — К.: Основи, 2002. — 426 с.
32. Пахаренко В. Основи теорії літератури: навч.-метод. посіб. / Василь Пахаренко. — К.: Генеза, 2009. — 296 с.
33. Перкінс Д. Чи можлива історія літератури? / Девід Перкінс; пер. з англ. А. Іщенко. — К.: ВД «Києво-Могилянська академія», 2005. — 152 с.
34. Поліщук Я. Література як геокультурний проект / Ярослав Поліщук. — К.: ВЦ «Академія», 2008. — 304 с.
35. Поліщук Я. Міфологічний горизонт українського модернізму: Монографія / Ярослав Поліщук. — 2-ге вид. — Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2002. — 392 с.
36. Роменець В. А. Психологія творчості / В. А. Роменець. — 2-ге вид. — К.: Либідь, 2000. — 288 с.
37. Семенюк Г. Ф. Версифікація: теорія і практика віршування / Г. Ф. Семенюк, А. Б. Гуляк, О. Є. Бондарева. — К.: ВГЦ «Київський університет», 2008. — 304 с.
38. Словник тропів і стилістичних фігур / автор-уклад. В. Святовець. — К.: ВЦ «Академія», 2011. — 176 с.
39. Тодоров Ц. Поняття літератури та інші есе / Цветан Тодоров; пер. з франц. С. Марічева. — К.: ВД «Києво-Могилянська академія», 2006. — 162 с.
40. Ференц Н. С. Основи літературознавства / Н. С. Ференц. — К.: Знання, 2011. — 432 с.
41. Чижевський Д. Історія української літератури / Д. Чижевський. — К.: ВЦ «Академія», 2006. — 480 с.
42. Яус Г.-Р. Досвід естетичного сприйняття і літературна герменевтика / Ганс-Роберт Яус. — К.: Основи, 2011. — 624 с.

Інтернет-ресурси

43. <http://ukrlib.com.ua>.
44. <http://ukrcenter.com>.
45. <http://chtyvo.org.ua/>.
46. <http://chl.kiev.ua>
47. www.ilnan.gov.ua/CALSU.htm
48. literra.websib.ru/volsky/article.htm?5

49. www.kodges.ru/100652-teoriya-literatury.html
50. <http://humanitas.ucsb.edu/shuttle/theory.html>
51. obuk.ru/.../70857-teoriya-literatury-poyetika
52. mirknig.com/.../1181436075-teoriya-liter.
53. <http://www.litclub.com/>.
54. <https://liternet.bg/>.
55. http://teoria-literatury.cba.pl/.
56. http://klp.pl/.
57. <http://philologos.narod.ru/index.html>.
58. <https://www.opsteobrazovanje.in.rs/srpski-jezik/knjizevnost/umetnicka-knjizevnost/>.
59. <http://digitalna.nb.rs/>.
60. <http://hyperlexikon.sav.sk/sk/index/>.
61. <https://zlatyfond.sme.sk/>.
62. <http://digitalna.kniznica.info/browse>.
63. <http://www.dlib.si/>.
64. <https://www.znanjesveta.com/o/Portal:Literatura>.
65. <http://haw.nsk.hr/>.
66. <http://www.vaseliteratura.cz/teorie-literatury>.
67. <http://www.kristisiegel.com/theory.htm>.
68. <https://literarydevices.net/>.
69. <http://www.theeuropeanlibrary.org/tel4/>.
70. <https://www.wdl.org/en/>.
71. <http://www.textetc.com/theory.html>.